

SUOMEN SÄÄDÖSKOKOELMA

Julkaistu Helsingissä 11 päivänä heinäkuuta 2025

674/2025

Laki

tieteellisiin tai opetustarkoituksiin käytettävien eläinten suojelusta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan tieteellisiin tai opetustarkoituksiin käytettävien eläinten suojelusta annetun lain (497/2013) 8 §:n 1 ja 2 momentti, 10 §:n 2 ja 3 momentti, 21 §:n 1 ja 2 momentti, 23 §, 27 §:n 2 momentin johdantokappale ja 4 momentti, 28 §:n 4 momentti, 29 §:n 2 ja 3 momentti, 29 a §:n 1 momentti, 30 §:n 1 momentti, 31 §:n 1 ja 2 momentti, 33 ja 35 §, 36 §:n otsikko ja johdantokappale, 38 §:n 1 momentti, 40 §:n 2 momentti, 45 §:n 2 momentin johdantokappale, 46 §:n 1 ja 3 momentti, 48 ja 49 §, 50 §:n 1 momentti ja 53 §:n 1 momentti,

sellaisina kuin niistä ovat 29 a §:n 1 momentti, 30 §:n 1 momentti, 36 §:n otsikko ja johdantokappale ja 49 § laissa 912/2020, 45 §:n 2 momentin johdantokappale laissa 567/2021, 46 §:n 3 momentti laissa 71/2019 ja 48 § osaksi laissa 912/2020, seuraavasti:

8 §

Henkilöstön koulutus- ja pätevyysvaatimukset

Hankkeen saa suunnitella tarkoitukseen soveltuvan ylemmän korkeakoulututkinnon suorittanut henkilö, joka on lisäksi suorittanut yliopiston tai korkeakoulun opetusohjelman mukaiset tai Ruokaviraston hyväksymät eläinten käyttöä tieteellisiin tai opetustarkoituksiin koskevat opinnot.

Ruokavirasto hyväksyy hakemuksesta henkilön, joka on muualla kuin Suomessa suorittanut tarvittavat opinnot, päteväksi suunnittelemaan hankkeita Suomessa. Hyväksymisen edellytyksenä on, että suoritettavat opinnot vastaavat sisällöltään 1 momentissa tarkoitettuja opintoja.

10 §

Eläimiä koskeva kirjanpito ja tilastot

Toiminnanharjoittajan on pyydettyessä laadittava tilasto 1 momentin 1 ja 4 kohdassa tarkoitetuista tiedoista ja toimitettava se Ruokavirastolle.

Toiminnanharjoittajan, joka on käyttäjä, on lisäksi pidettävä kirjaa toteutettavista hankkeista ja laadittava tilasto niihin käytetyistä eläimistä sekä niille tehtyjen toimenpiteiden tosiasiallisesta vakavuudesta. Tilasto on toimitettava vuosittain Ruokavirastolle kolmen kuukauden kuluessa kalenterivuoden päättymisestä.

21 §

Toimintalupa ja sen hakeminen

Toiminnanharjoittajalla on oltava Ruokaviraston lupa toiminnan harjoittamiseen (*toimintalupa*).

Toimintalupaa on haettava Ruokavirastolta.

— — — — —

23 §

Muutokset henkilöstössä ja toiminnassa

Toiminnanharjoittajan on viipymättä ilmoitettava 7 §:n 2, 3 ja 5 momentissa tarkoitettujen henkilöiden vaihtumisesta Ruokavirastolle. Käyttäjän on viipymättä ilmoitettava 25 §:n 2 momentissa tarkoitettujen henkilöiden vaihtumisesta Ruokavirastolle.

Toimintalupaa on haettava uudelleen, jos toimintaa tai laitoksen rakennetta muutetaan merkittävästi tavalla, joka voi vaikuttaa haitallisesti eläinten hyvinvointiin. Toiminnan lopettamisesta on viipymättä ilmoitettava Ruokavirastolle.

27 §

Hankeluvan muuttaminen

— — — — —

Sen estämättä, mitä 1 momentissa säädetään, Ruokavirasto voi myöntää luvan hanketta koskeviin vähäisiin muutoksiin, jos:

— — — — —

Ruokaviraston on ilmoitettava hankelupalautakunnalle lupaa koskevista muutoksista.

28 §

Hankkeessa käytetyn tai siihen tarkoitetun eläimen vapauttaminen, luovuttaminen ja palauttaminen

— — — — —

Ennen eläimen luontoon vapauttamista koskevan asian ratkaisemista lupahakemukselta on tarvittaessa pyydettävä sen elinvoimakeskuksen lausunto, jonka toimialueella eläin on tarkoitus vapauttaa luontoon. Elinvoimakeskuksen tulee tarvittaessa kuulla asiasta muita viranomaisia.

— — — — —

29 §

Takautuva arviointi

— — — — —

Ruokavirasto tekee hankkeiden takautuvan arvioinnin. Hankeluvan haltijan on kolmen kuukauden kuluessa hankkeen päättymisestä toimitettava virastolle takautuvaa arviointia varten tarvittavat tiedot.

Ruokaviraston tulee toimittaa 1 momentissa tarkoitettujen takautuvan arvioinnin tulokset tiedoksi hankeluvan haltijalle ja hankelupalautakunnalle.

— — — — —

29 a §

Hanketta koskevien asiakirjojen säilyttäminen

Ruokaviraston on säilytettävä kaikki hanketta koskevat asiakirjat vähintään kolmen vuoden ajan hankeluvan voimassaolon päättymisen jälkeen tai 31 §:n 2 momentissa tarkoitettun määräajan päättymisen jälkeen.

30 §

Hankelupalautakunnan asettaminen ja kokoonpano

Hankelupalautakunnan asettaa valtioneuvosto maa- ja metsätalousministeriön esityksestä viideksi vuodeksi kerrallaan. Lautakuntaan kuuluu puheenjohtaja ja varapuheenjohtaja sekä 16 muuta jäsentä ja heidän henkilökohtaiset varajäsenensä. Lautakunnan kokoonpanossa tulee ottaa huomioon maan eri osien tasapuolinen edustus tässä laissa tarkoitetun toiminnan harjoittamisen kannalta. Lautakunta toimii Ruokaviraston yhteydessä. Jos lautakunnan puheenjohtaja, varapuheenjohtaja taikka muu jäsen tai varajäsen eroaa kesken toimikauden, maa- ja metsätalousministeriö kutsuu hänen tilalleen uuden jäsenen jäljellä olevaksi toimikaudeksi.

31 §

Asioiden valmistelu ja käsittely lautakunnassa

Lautakunnassa tai sen jaostossa käsiteltävät asiat valmistellaan Ruokavirastossa, josta myös käsiteltävät asiat esitellään. Lautakunnan tai sen jaoston kutsuu koolle lautakunnan tai jaoston puheenjohtaja tai tämän estyneenä ollessa varapuheenjohtaja.

Päätös hanketta koskevaan lupahakemukseen on annettava viimeistään 40 työpäivän kuluttua siitä, kun kaikki asian ratkaisemiseksi tarvittavat tiedot on toimitettu Ruokavirastolle. Ruokaviraston on lähetettävä hankeluvan hakijalle viipymättä ilmoitus vastaanotetuista hakemuksista sekä 40 työpäivän määräajasta, jonka kuluessa päätös tehdään. Jos se hankkeen monimutkaisuuden tai monitieteellisen luonteen vuoksi on perusteltua, päätöksen määräaikaa voidaan jatkaa 15 työpäivällä. Ruokaviraston on ilmoitettava hakijalle määräajan jatkamisesta ja sen perusteluista ennen ensin mainitun määräajan päättymistä.

33 §

Lautakunnan henkilöstö

Hankelupalautakunnalla on päätoimisia esittelijöitä ja toimistosihiteereitä, jotka ottaa palvelukseen Ruokavirasto. Esittelijän kelpoisuusvaatimuksena on soveltuva ylempi korkeakoulututkinto ja hyvä perehtyneisyys eläinten käyttöön tieteellisissä ja opetustarkoituksissa.

35 §

Valvontaviranomaiset

Tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten noudattamisen valvonnasta ja valvonnan järjestämisestä vastaa Ruokavirasto.

674/2025

36 §

Ruokaviraston eräät tehtävät

Sen lisäksi, mitä Ruokaviraston tehtävistä muualla tässä laissa säädetään, virasto:

— — — — —

38 §

Valvontasuunnitelma

Ruokaviraston on laadittava vuosittain valvontasuunnitelma valvonnan järjestämisestä. Valvontasuunnitelmasta on käytävä ilmi suoritettavat tarkastukset, valvontakohdetyypit ja niiden tarkastustiheys. Lisäksi suunnitelmassa on esitettävä valvontakohdetyypien riskinarvioinnin perusteet ja suunnitelman toteutumisen arvioinnin perusteet.

— — — — —

40 §

Tarkastus- ja läsnäolo-oikeus

— — — — —

Ruokavirastolla on oikeus olla läsnä toteutettaessa hanketta ja tehtäessä toimenpidettä. Lisäksi virastolla on oikeus olla läsnä hankelupalautakunnan kokouksessa.

45 §

Rekisteri toiminnanharjoittajista

— — — — —

Ruokavirasto tallettaa rekisteriin seuraavat tiedot:

— — — — —

46 §

Hankerekisteri

Ruokavirasto pitää valvontaa ja valvonnan suunnittelua sekä tilastointia varten rekisteriä hankeluvista. Rekisteriin merkitään seuraavat tiedot:

— — — — —

Maa- ja metsätalousministeriöllä sekä Ruokavirastolla on oikeus käyttää rekisteriä säädettyjen tehtäviensä edellyttämässä laajuudessa. Henkilötietojen keräämisestä ja tallettamisesta sekä rekisteriin tallennettujen tietojen käyttämisestä ja luovuttamisesta säädetään lisäksi luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) 2016/679 (yleinen tietosuojasetus), tietosuojalaissa (1050/2018) ja viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa.

48 §

Hankeluvan peruuttaminen

Ruokavirasto voi peruuttaa hankeluvan, jos hankkeen toteuttamisessa on rikottu olennaisella tavalla hanketta koskevia säännöksiä, määräyksiä tai lupaehtoja eikä epäkohtia ole korjattu valvontaviranomaisen asettamassa kohtuullisessa määräajassa.

Ruokavirasto peruuttaa hankeluvan, jos Euroopan komissio tieteellisiin tarkoituksiin käytettävien eläinten suojelusta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2010/63/EU 55 artiklan mukaisin perustein sitä vaatii.

Jos hankelupa peruutetaan, toiminnanharjoittajan on toteutettava Ruokaviraston hyväksymät toimet eläinten hyvinvoinnin turvaamiseksi. Jos muut toimet eivät ole tarkoituksenmukaisia tai kohtuudella mahdollisia, eläimet on lopetettava.

49 §

Toimintaluvan peruuttaminen ja toiminnan keskeyttäminen

Ruokavirasto voi peruuttaa myöntämänsä toimintaluvan, jos toiminnanharjoittaja rikko olennaisella tavalla tässä laissa tai eläinten hyvinvoinnista annetussa laissa (693/2023) tai niiden nojalla säädettyjä toimintaa koskevia vaatimuksia tai lupaehtoja taikka jos toiminta ei enää täytä luvan myöntämisen edellytyksiä eikä toiminnanharjoittaja korjaa epäkohtia valvontaviranomaisen asettamassa kohtuullisessa määräajassa.

Jos Ruokavirastolla on perusteltua syytä epäillä, että toiminnanharjoittaja toimii 1 momentissa tarkoitetulla tavalla ja siitä johtuen eläinten hyvinvointi vaarantuu eikä tilannetta voida korjata riittävän nopeasti tai riittävällä varmuudella 47 §:ssä tarkoitetuilla kielloilla, määräyksillä tai muilla toimenpiteillä, toiminta voidaan keskeyttää väliaikaisesti kokonaan tai osittain asian selvittämistä varten. Toiminnan keskeyttämistä koskeva päätös on voimassa määräajan tai toistaiseksi, kunnes aluehallintovirasto antaa asiassa lopullisen ratkaisunsa.

Jos toimintalupa peruutetaan tai toiminta keskeytetään, toiminnanharjoittajan on toteutettava Ruokaviraston hyväksymät toimet eläinten hyvinvoinnin turvaamiseksi. Jos muut toimet eivät ole tarkoituksenmukaisia tai kohtuudella mahdollisia, eläimet on lopetettava.

50 §

Uhkasakko ja teettäminen

Ruokavirasto voi asettaa 47 §:ssä tarkoitetun kiellon tai määräyksen tehosteeksi uhkasakon tai teettämisen.

— — — — —

53 §

Tieteellisiin tai opetustarkoituksiin käytettävien eläinten suojelun neuvottelukunta

Ruokaviraston yhteydessä toimii tieteellisiin tai opetustarkoituksiin käytettävien eläinten suojelun neuvottelukunta. Neuvottelukunnan tavoitteena on edistää korvaamisen, vähentämisen ja parantamisen periaatteen toteutumista. Valtioneuvosto asettaa neuvottelukunnan viideksi vuodeksi kerrallaan.

— — — — —

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2026.

674/2025

Helsingissä 27.6.2025

Tasavallan Presidentti

Alexander Stubb

Kunta- ja alueministeri Anna-Kaisa Ikonen